XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ

Một cuộc biểu tình ngời sáng trang sử Đảng

Diện mạo nông thôn xã Chí Hòa (Hưng Hà) ngày càng khang trang, đổi mới. *Ảnh:* **QUỲNH LƯU**

Chưa đầy ba tháng sau ngày thành lập Đảng, một cuộc biểu tình "kinh thiên động địa" do Tỉnh ủy Thái Bình chỉ đạo có hàng nghìn người tham gia đã diễn ra vào ngày 1/5/1930, lực lượng chính và mũi nhọn được giao cho Liên chi bộ Thần - Duyên triển khai từng được báo chí trong nước và nước ngoài cùng lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam, lịch sử Đảng bộ tỉnh Thái Bình, lịch sử Đảng bộ các huyện, các xã đề cập theo những góc độ khác nhau.

Trước hết, cần phải thấy tên gọi, địa dư, duyên cách của các lộ, phủ, huyện, làng xã của tỉnh Thái Bình nói chung và của hai huyện Thần Khê, Duyên Hà nói riêng đã trải nhiều biến đổi qua các thời kỳ lịch sử.

Huyện Thần Khê đã được đổi thành phủ Tiên Hưng từ ngày 24/1/1895, theo Quyết định số 07 của Kinh lược sứ Bắc Kỳ. Chi bộ, sau đó là Liên chi bộ mang tên Thần - Duyên là ý tưởng gợi nhớ về truyền thống văn hiến của một dải địa linh (đất thiêng) Thần Khê - Duyên Hà vốn từng thấm đẫm trong câu ca: "Đã là con mẹ con cha/ Thì sinh ở đất Duyên Hà Thần Khê".

Thần Khê và Duyên Hà là hai huyện có từ thời Lý - Trần, đều thuộc lộ Long Hưng. Từ thời Lê đến đầu triều Nguyễn, hai huyện này cùng với hai huyện Hưng Nhân và Thanh Quan thuộc phủ Tiên Hưng. Sau khi thành lập tỉnh, huyện Thần Khê được đổi thành phủ Tiên Hưng thì phủ không kiêm nhiếp các huyện nữa. Vào thời điểm nổ ra cuộc biểu tình thì phủ Tiên Hưng có 9 tổng, 63 xã thôn, trong đó 4 tổng Cao Mỗ, Cổ Cốc, Cổ Quán, Phú Khê gồm các làng xã của huyện Tiên Hưng sau này và 3 tổng Hoàng Nông, Y Đún, Đô Kỳ gồm một số làng xã của huyện Hưng Nhân.

Như vậy, cần phải thấy rằng vùng đất vẫn thường được tôn xưng là Duyên Hà - Thần Khê không chỉ bó hẹp theo địa vực của hai huyện này. Cũng như vậy, chi bộ mang tên Thần - Duyên, sau phát triển thành liên chi bộ vẫn giữ tên gọi đó không chỉ bó hẹp hoạt động trong địa vực của hai huyện Tiên Hưng, Duyên Hà. Nếu hiểu thấu đáo điều này, chúng ta không chỉ hiểu thêm về phạm vi tập hợp lực lượng của cuộc biểu tình mà còn lý giải được một điều là từ nhiều năm qua các thế hệ cán bộ, nhân dân của hai huyện Hưng Hà, Đông Hưng thường rất ít khi gợn lên tư tưởng cục bộ địa phương hoặc bị chi phối bởi những lát cắt về địa giới và địa danh của các huyện Hưng Nhân, Duyên Hà, Tiên Hưng, Đông Quan trước ngày sáp nhập huyện. Bởi vì, tìm về cội nguồn thì cư dân ở các làng quê thuộc miền đất này đều "là con mẹ con cha", được sinh ra ở một vùng đất thiêng hiển hách những võ công, văn nghiệp từ ngàn xưa. Mặt khác, tên gọi cuộc biểu tình này là cuộc biểu tình Tiên - Duyên - Hưng như sử sách trước đây vẫn ghi sẽ đúng thực tế lịch sử hơn là cuộc biểu tình Tiên Hưng - Duyên Hà hoặc Duyên Hà - Tiên Hưng.

Từ khi Pháp nổ súng xâm lược Việt Nam (1858) đến trước khi có Đảng, ở vùng đất Thần Khê - Duyên Hà đã liên tục sục sôi khí thế chống Pháp dưới nhiều hình thức khác nhau. Tiêu biểu là những cuộc vũ trang chống Pháp của các thủ lĩnh: Bang Tốn, Đốc Nhưỡng, Lãnh Hoan, Nguyễn Thành Thà cùng hàng chục thủ lĩnh khác là những văn thân, sĩ phu yêu nước lập ra từ một làng rồi liên làng, liên huyện tổ chức đánh Pháp ròng rã hàng mấy chục năm. Thực dân Pháp đã tập trung lực lượng đàn áp, đánh dẹp, các phong trào vũ trang cần vương lần lượt lắng xuống nhưng trong cảnh nước mất, nhà tan, các hình thức yêu nước vẫn âm ỉ sục sôi không ngừng, không tắt để chờ thời cơ.

Thế rồi hệ quả mang tính tất yếu là khi ánh sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin vừa dọi tới địa phận tỉnh Thái Bình không lâu thì Chi bộ Thần - Duyên đã được thành lập và nhanh chóng phát triển thành Liên chi bộ. Ý thức giác ngộ cách mạng đã sớm lan truyền đến các tầng lớp nhân dân ở tận những thôn cùng xóm vắng trên khắp vùng đất này. Một điều kỳ diệu là khi Chi bộ Thần - Duyên được thành lập vào tháng 7/1929 thì công tác phát triển đảng đã được triển khai nhanh tới mức khôn lường. Vào thời điểm ấy, toàn tỉnh Thái Bình có 6 chi bộ. Đến ngày 1/4/1930, toàn tỉnh có 33 chi bộ với khoảng 200 đảng viên thì Chi bộ Thần - Duyên đã có tới 54 đảng viên để thành Liên chi bộ với 6 chi bộ trực thuộc Liên chi ủy. Chỉ trong một thời gian rất ngắn, từ tháng 7/1929 đến tháng 4/1930, Chi bộ Thần - Duyên vừa phải lo phát triển đảng viên, xây dựng tổ chức vừa chăm lo xây dựng các đoàn thể như nông hội, thanh niên, phụ nữ... vừa phát động các hình thức đấu tranh. Những hoạt động đó đã tạo tiền đề để quần chúng ở nơi đất thiêng này sớm giác ngộ cách mạng, sẵn sàng xả thân theo Đảng đấu tranh.

Trung tuần tháng 4/1930, khi được Tỉnh ủy giao nhiệm vụ tổ chức lực lượng chính làm mũi nhọn cho cuộc biểu tình, Liên chi ủy Thần - Duyên đã bí mật triển khai công việc chuẩn bị cho các chi bộ. Từ việc may cờ Đảng đến băng khẩu hiệu, băng giấy đeo tay, truyền đơn, việc tập hợp lực lượng tham gia... đã được bí mật triển khai đến khắp mọi làng xã. Bài học kinh nghiệm về vận động quần chúng tham gia cuộc biểu tình này là nghệ thuật triển khai bí mật, bất ngờ, thần tốc với sự thống nhất chỉ đạo tài tình từ Tỉnh ủy đến các cơ sở đảng.

Đêm ngày 30/4/1930, cờ Đảng được treo, truyền đơn được rải ở nhiều nơi thuộc khắp các phủ huyện trong tỉnh. Bọn mật thám Pháp không biết tình huống nào sẽ xảy ra để triển khai lực lượng đối phó. Ngay trên địa bàn triển khai mũi nhọn của cuộc biểu tình, cờ Đảng cũng được cắm nhiều nơi như ở cổng công đường các huyện Hưng Nhân, Duyên Hà, phủ Tiên Hưng, ở bến đò Thọ Vực, bến đò Giống và ở cây đa Quán Đầu gần chợ Khô, nơi tập trung lực lượng biểu tình. Việc chọn chợ Khô là nơi tập trung lực lượng cũng là một sự lựa chọn sáng suốt vì hôm đó là ngày chợ phiên, các dòng người kéo về tham gia cuộc biểu tình từ sáng sớm đã hòa vào dòng người đến chợ. Từ điểm tập kết này, đoàn biểu tình qua bến đò Thọ Vực để hội quân bên hữu ngạn sông Trà Lý phối hợp với lực lượng theo đường 223, qua bến đò Giống sang là hợp lý. Trong khi đó, lực lượng quần chúng của các làng xã thuộc hai huyện Thư Trì, Vũ Tiên đã trực sẵn tại sân vận động thị xã để chờ phối hợp. Tại Bảo tàng tỉnh Thái Bình hiện đang trưng bày một tài liệu gốc, vẽ sơ đồ các tuyến đường triển khai lực lượng của cuộc biểu tình. Qua sơ đồ này có thể thấy nghệ thuật chỉ đạo, tổ chức vô cùng tài tình của các cán bộ chỉ huy lãnh đạo cuộc biểu tình này.

Mặc dù đã huy động được hàng nghìn người ở vùng đất Thần - Duyên cùng các địa phương khác trong tỉnh tham gia, các tình huống xảy ra cũng được tính toán khá chu đáo nhưng cuộc biểu tình đã sớm bị đàn áp và bị dìm trong biển máu. Có thể coi đó là sự hy sinh cần thiết và mang tính tất yếu để biểu dương lực lượng cách mạng do Đảng ta lãnh đạo và hơn nữa chính là sự tập dượt cho những hình thức huy động lực lượng đấu tranh ở những giai đoạn cách mạng tiếp theo.

Gần một thế kỷ qua, đã có không ít báo chí trong nước, nước ngoài cùng nhiều trang sử sách đã luận bình, khẳng định ý nghĩa, vị thế và ảnh hưởng của cuộc biểu tình ngày 1/5/1930 ở Thái Bình với cách mạng Việt Nam. Trong văn kiện Đảng ta đã xác định đó là 1 trong 5 cuộc biểu tình lớn nhất cả nước lúc bấy giờ. Đây là một trong những dấu son chói lọi của Đảng ta trong năm đầu thành lập.

Thiết nghĩ, rất cần có một công trình tưởng niệm xứng tầm với sự kiện chính trị mang ý nghĩa lớn lao này. Trước hết là việc quy hoạch đất tại khu vực chợ Khô đủ để xây dựng một công viên, ở đó có nhà tưởng niệm để khói hương, có tượng đài để chiêm bái cùng một số công trình thiết yếu khác. Công trình tưởng niệm này không chỉ thiết thực phục vụ công tác giáo dục, phát huy truyền thống văn hóa, văn hiến, yêu nước, cách mạng của quê hương Thái Bình cho cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân mà còn góp phần vào sự nghiệp phát triển du lịch của Thái Bình. Nếu ý tưởng này được thực hiện thì dự án cần sớm được triển khai để có thể hoàn thành vào đúng ngày 1/5/2030, nhân đại lễ kỷ niệm 100 năm ngày diễn ra cuộc biểu tình kỳ vĩ có một không hai trong lịch sử Đảng ta.

NGUYỄN THANH
(Xã Vũ Quý, Kiến Xương)

Xuân ấm áp, tết yêu thương

Lãnh đạo thành phố Thái Bình, Công ty TNHH Hưng Thịnh Phát trao quà cho hộ nghèo, hộ cận nghèo, hộ có hoàn cảnh khó khăn tại xã Đông Hòa.

Tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025 đang đến gần. Những ngày này, các cấp chính quyền thành phố Thái Bình cùng các nhà hảo tâm, cộng đồng doanh nghiệp sôi nổi các hoạt động chăm lo tết cho gia đình chính sách, người có công, người có hoàn cảnh khó khăn, vì một mùa xuân ấm áp, tết yêu thương với mọi người, mọi nhà.

Tết năm nay có lẽ là cái tết vui nhất với bà Bùi Thị Sửu, thôn Thống Nhất, xã Đông Thọ khi ngôi nhà mới kiên cố vừa hoàn thành kịp đón năm mới. Ngôi nhà khang trang, ấm áp không chỉ bởi những bức tường kiên cố che chắn gió mưa mà còn đầm ấm bởi sự sẻ chia, đùm bọc của toàn xã hội. Bà Sửu thuộc hộ cận nghèo, đơn thân, tuổi cao, đau ốm thường xuyên. Với 100 triệu đồng từ nguồn hỗ trợ của tỉnh, thành phố theo Quyết định số 1850/QĐ-UBND, ngày 6/11/2024 của UBND tỉnh về phê duyệt đề án hỗ trợ hộ nghèo, hộ cận nghèo xóa nhà tạm, nhà dột nát trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2024 - 2025 và sự giúp đỡ của họ hàng, bà con lối xóm, ước mơ bao năm của bà Sửu về một ngôi nhà khang trang, kiên cố đã thành hiện thực.

Thực hiện đợt thi đua cao điểm "300 ngày chung tay xóa nhà tạm, nhà dột nát", đến ngày 18/1, 100% nhà tạm, nhà dột nát trên địa bàn thành phố được hỗ trợ theo Quyết định số 1850/QĐ-UBND của UBND tỉnh đã tổ chức khởi công xây dựng, trong đó 10 nhà đã hoàn thành và đưa vào sử dụng; số còn lại dự kiến hoàn thành trong dịp tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025. Đây là hoạt động có ý nghĩa nhân văn sâu sắc, thể hiện trách nhiệm và đạo lý "Thương người như thể thương thân"; thể hiện quyết tâm của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân thành phố trong việc cải thiện điều kiện sống, bảo đảm an sinh xã hội cho mọi người dân, nhất là những người có hoàn cảnh khó khăn, giúp họ có thêm niềm tin, động lực vươn lên trong cuộc sống.

Dịp tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025, thành phố còn triển khai nhiều hoạt động chăm lo cho gia đình chính sách, người có công với cách mạng, hộ nghèo, hộ cận nghèo, trẻ em có hoàn cảnh khó khăn. Các đoàn công tác của cấp ủy, chính quyền địa phương, các tổ chức chính trị - xã hội, nhà hảo tâm, nhóm thiện nguyện... với những phần quà được trao tận tay đã mang niềm vui, sự phấn khởi đến cho người nhận.

Bà Hà Thị Thu Phương, Phó Chủ tịch thường trực UBND thành phố cho biết: Với mong muốn tất cả mọi người đều được vui xuân, đón tết cổ truyền, ngay từ những ngày đầu tháng 12, thành phố đã xây dựng chương trình chăm lo tết cho gia đình chính sách, đối tượng xã hội, trẻ em có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn. Đoàn đại biểu của thành phố đi thăm, tặng quà tại các trung tâm nuôi dưỡng người có công, trung tâm bảo trợ xã hội trong tỉnh; mẹ Việt Nam anh hùng và một số gia đình chính sách, người có công tiêu biểu trên địa bàn. UBND thành phố đã chủ động bố trí nguồn ngân sách thành phố và nguồn xã hội hóa thăm, tặng quà trên 7.000 người có công và thân nhân liệt sĩ (ngoài quà của trung ương, của tỉnh); tặng quà 474 người cao tuổi tròn 90, 95, 100 và trên 100 tuổi; trao trên 2.600 suất quà cho hộ nghèo, hộ cận nghèo, hộ có hoàn cảnh khó khăn và trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt, mỗi suất quà trị giá từ 400.000 - 500.000 đồng.

Trong những ngày giáp tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025, chúng tôi có dịp về xã Đông Hòa để cùng trao quà cho người dân. Cầm trên tay món quà vừa được nhận, bà Phạm Thị Chén chia sẻ: Phần quà tết này không chỉ có ý nghĩa về vật chất mà còn mang giá trị tinh thần. Qua đây, tôi gửi lời cảm ơn đến tất cả mọi người đã kịp thời hỗ trợ, động viên về vật chất cũng như tinh thần cho các gia đình khó khăn trong dịp tết đến, xuân về.

Không chỉ ở xã Đông Hòa, những món quà tết, những tình cảm cứ thế được trao đi, không ngừng nối dài, lan tỏa vì mục tiêu mang tết an vui đến với mọi người, mọi nhà trên địa bàn thành phố. Nhờ có sự chung tay chia sẻ của cộng đồng, những tấm lòng nhân ái đã mang đến cho các em nhỏ, người dân có hoàn cảnh khó khăn niềm vui với những phần quà vui xuân, đón tết.

Ông Vũ Mạnh Hoàn, Chủ tịch Hội Doanh nghiệp thành phố cho biết: Năm nay, mặc dù gặp nhiều khó khăn trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, tuy nhiên các doanh nghiệp trên địa bàn thành phố đã đồng tâm hiệp lực cùng các cấp chính quyền thành phố huy động trên 2.000 suất quà trị giá trên 1 tỷ đồng hỗ trợ hộ nghèo, hộ cận nghèo dịp tết Nguyên đán để mọi người, mọi nhà đón tết đầm ấm, vui vẻ.

Năm 2024 khép lại ghi dấu một năm nhiều nỗ lực của các cấp ủy đảng, chính quyền và các tầng lớp nhân dân thành phố khi chung sức đồng lòng vượt qua khó khăn để hoàn thành các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội. Từ đó, tạo niềm tin, sự phấn khởi để chính quyền và nhân dân cùng nhau bước sang năm mới đầm ấm, vui tươi. Những lời chúc, những lời thăm hỏi, động viên ân cần, những món quà nghĩa tình trước thềm năm mới trao tận tay hộ nghèo, gia đình chính sách, người có công, học sinh vượt khó sẽ mang đến cho họ một cái tết vui vẻ, đầm ấm, ý nghĩa.

NGÂN HUYỀN

Cụ Trần Văn Nhỡ (người đứng giữa) cùng cán bộ Hội CCB xã Vũ Lăng tại công trình xây dựng nhà truyền thống thôn Tam Đồng.

Cụ Trần Văn Nhỡ - đảng viên tuổi cao, gương sáng

Có một bậc cao niên ở xã Vũ Lăng (Tiền Hải) luôn được cán bộ, đảng viên và nhân dân tin yêu, kính trọng, coi là tấm gương để mọi người, nhất là thế hệ trẻ học tập, noi theo, đó là cụ Trần Văn Nhỡ, 95 tuổi đời, 69 năm tuổi đảng, hội viên cựu chiến binh thôn Tam Đồng.

Sinh ra trong một gia đình nông dân nghèo, bị đế quốc, phong kiến đàn áp, bóc lột, từng chứng kiến nạn đói khủng khiếp năm 1945 mà ngay trong xã đã có hàng trăm người chết, điều đó đã thôi thúc chàng trai Trần Văn Nhỡ sớm tham gia các hoạt động của Đoàn Thanh niên cứu quốc, tham gia du kích chống càn; được phân công làm Trung đội trưởng, rồi làm Chính trị viên xã đội. Năm 1956, đoàn viên ưu tú Trần Văn Nhỡ được kết nạp vào Đảng Lao động Việt Nam.

Hòa bình lập lại, cụ Nhỡ tham gia Ban quản trị HTXNN, đội thủy lợi của xã. Năm 1974 được điều về làm cán bộ Phòng Thủy lợi huyện Tiền Hải. Năm 1993, cụ được nghỉ hưu theo chế độ.

Thấm nhuần lời Bác Hồ dạy, mặc dù tuổi cao nhưng cụ Trần Văn Nhỡ luôn tự nhắc mình: Là đảng viên thì lúc nào, ở đâu cũng phải nêu cao tính tiền phong, gương mẫu, phải biết hy sinh, cống hiến. Còn cống hiến bằng cách nào là tùy theo khả năng và điều kiện sức khỏe bản thân. Với suy nghĩ đó, cụ hăng hái lao động sản xuất, phát triển kinh tế gia đình, góp phần phát triển kinh tế địa phương; tích cực tham gia các hoạt động, phong trào do cấp ủy, chính quyền, MTTQ và các đoàn thể phát động. Người du kích đánh Pháp năm xưa, nay là một đảng viên gương mẫu, hội viên nhiệt tình, hăng hái của Hội Cựu chiến binh, Hội Người cao tuổi, Hội Khuyến học, Hội Sinh vật cảnh xã Vũ Lăng.

Cụ đặc biệt yêu thương các cháu học sinh Trường Mầm non, Trường Tiểu học Vũ Lăng, coi các thầy cô giáo, các cháu học sinh như chính con cháu mình. Khi dự lễ khánh thành Trường Mầm non, thấy đồ dùng, đồ chơi của các cháu còn thiếu, cụ mang 30 triệu đồng là số tiền chắt chiu từ lương hưu mua tặng bộ đồ chơi ngoài trời và các thiết bị phục vụ giảng dạy, sinh hoạt của các cháu. Cụ cũng ủng hộ Trường Tiểu học 24 triệu đồng để tu sửa các hạng mục xuống cấp, đồng thời vận động hội viên Hội Sinh vật cảnh và nhân dân tặng cây cảnh, trồng cây bóng mát trong khuôn viên nhà trường để các cháu có chỗ vui chơi, học tập.

Hưởng ứng phong trào thi đua "Cựu chiến binh Thái Bình chung sức xây dựng nông thôn mới", cụ ủng hộ địa phương hơn 100 triệu đồng xây dựng nhà văn hóa thôn Tam Đồng; trồng, chăm sóc cây cảnh làm đẹp cảnh quan môi trường tại trụ sở UBND xã, các trục đường của thôn và đường ra nghĩa trang nhân dân. Cụ ủng hộ và vận động các con ủng hộ tiền mặt, hiện vật trị giá 235,5 triệu đồng để trùng tu, nâng cấp đình làng làm nơi sinh hoạt tín ngưỡng và giáo dục truyền thống cho các thế hệ. Từ năm 2015 đến nay, mỗi năm cụ ủng hộ quỹ khuyến học 2 triệu đồng, quỹ "Đền ơn đáp nghĩa" 1 triệu đồng, các cháu thiếu nhi vui tết Trung thu 1 triệu đồng, ủng hộ tổ thu gom rác của thôn 1,2 triệu đồng mua dụng cụ bảo hộ lao động...

Cuối năm 2024, nhân dân thôn Tam Đồng có nguyện vọng xây phòng truyền thống trong khuôn viên nhà văn hóa thôn, dự toán kinh phí 250 triệu đồng bằng nguồn kinh phí xã hội hóa. Biết bà con còn nhiều khó khăn, cụ đã dùng số tiền tiết kiệm của mình và vận động con cháu trong gia đình ủng hộ toàn bộ số kinh phí theo dự toán. Công trình đã khởi công vào đầu tháng 11/2024, phấn đấu hoàn thành trong thời gian tới để phục vụ nhân dân vui xuân, đón tết.

Ông Nguyễn Đức Thiêm, Chủ tịch Hội Cựu chiến binh xã Vũ Lăng nhận xét: Mặc dù tuổi cao nhưng cụ Trần Văn Nhỡ vẫn tham gia đầy đủ các buổi sinh hoạt đảng và sinh hoạt các đoàn thể; nhiệt tình tham gia các hoạt động, phong trào do địa phương tổ chức. Cụ thật xứng đáng với lời dạy của Bác Hồ "việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm", là tấm gương sáng để mọi người học tập, noi theo.

NGUYỄN VĂN HÁN
(Thành phố Thái Bình)